

vendigt skal sundhedsrådet informere dem, som disponerer over lokalerne eller betjeningen på offentlige befordringsmidler, eller deres repræsentanter om overtrædelser i deres lokaler eller på deres befordringsmidler.

Enhver, som ryger, skal anmodes om at lade være af den, som disponerer over lokalerne eller befordringsmidlerne, eller dennes repræsentant. Hvis anmodningen ikke følges omgående, kan vedkommende bortvises, medmindre dette viser sig umuligt i øjeblikket. Politiet har pligt til på anmodning at hjælpe med at fjerne personer, der ikke retter sig efter anmodningen.

Den, som er ansvarlig for befordringsmidlet eller lokalerne, kan give besked til klageinstansen om overtrædelse af rygeforbudet. Klageinstansen kan ikke tage forholdsregler, medmindre en sådan besked er modtaget.

I den finske tobakslov er det fastsat, at overtrædelse af rygeforbud straffes med bøder. De finske myndigheder havde i 1986 ikke registreret nogen tilfælde, hvor der havde været gjort brug af denne bestemmelse. Den finske tobakslov indeholder regler om finansiering af disse tiltag. Der er fastsat en særavgift på mindst 0,5 pct. af skatterne på tobak til anvendelse til støtte for en sundhedsorienteret tobakspolitik. Finland brugte i 1985 ca. 12 mio. kr. til forskning, evaluering og sundhedspolitiske projekter/oplysningskampagner.

Island

På Island blev der i 1984 vedtaget en ganske vidtgående tobakslov. Lovens formål er at reducere forbruget af tobak og dermed sundhedsskaderne, som tobak medfører, samt at beskytte folk mod virkningerne af tobaksrygning. Loven indeholder påbud om mærkning af tobakspakker, forbud mod tobaksreklame, forbud mod salg af tobaksvarer til personer under 16 år og forbud mod salg af tobaksvarer fra automater.

Den islandske lov indeholder også bestemmelser om finansiering af tiltag til bekæmpelse af tobaksskaderne. Staten er forpligtet til at yde 2 promille af den totale omsætning af tobaksvarer til sådant arbejde.

Desuden indeholder loven et særligt kapitel om begrænsninger i adgangen til tobaksrygning. Tobaksrygning er forbudt i lokaler, som er tilgængelige for publikum, med visse

undtagelser for restauranter og lignende. Steder, hvor rygning er forbudt, skal mærkes tydeligt. Rygning er ikke tilladt på skoler og i andre bygninger, der er tiltænkt børn under 16 år, og i sundhedscentre.

Institutionens leder kan imidlertid tillade rygning i den del af bygningen, som er særligt forbeholdt personalet.

På sygehuse kan rygning kun tillades på særlige steder, hvor den ikke kan skade ikke-rygere. Rygning er også forbudt i offentlige befordringsmidler, men med visse undtagelser for international flytransport.

Sverige

I Sverige er der ikke vedtaget særlige love om passiv rygning. »Arbeterskyddsstyrelsen« og Socialstyrelsen har efter pålæg fra regeringen udarbejdet råd og anbefalinger om begrænsning af tobaksrygning i lokaler, som er af fælles karakter. Disse almene råd har det sigte, at ingen mod sin vilje skal behøve at blive udsat for ubehag eller sundhedsfare p.g.a. rygning i områder, hvor både rygere og ikkerygere har ret eller grund til at færdes.

Adgang til rygning på arbejdspladsen afgøres gennem demokratiske afgørelser via »verneombud« og arbejdsmiljøudvalg. Socialstyrelsen og »Arbeterskyddsstyrelsen« anbefaler begrænset tobaksrygning.

Sommeren 1983 blev der udgivet en oversigt over svenske hoteller, pensionater og restauranter, hvor man kunne spise og bo røgfrit. Denne »Rigsguide« blev til efter et samarbejde mellem frivillige ikkerygerforeninger og hotel- og restaurationsorganisationer. Formålet med denne guide var i første række at invitere hotel- og restaurationssektoren til at informere om, hvad der fandtes af røgfri miljøer. Det var desuden et formål, at flere miljøer skulle blive røgfri.

I Sverige er det totale antal af rygere også gået ned, men samtidig er der sket en forandring i fordelingen mellem mænd og kvinder samt en vis aldersforskydning. Det er særligt yngre kvinder, der udgør et stigende antal rygere. I sundhedstjenesten begynder man at mærke positive forandringer. F.eks. er lungekræft ved at blive mindre almindeligt blandt mænd.

Israel